

Svårt att stoppa

Halsband som vållar djur lidande och skada är förbjudna att använda i Sverige. Trots det säljs både stackel- och elhalsband helt öppet via svenska hem-sidor på nätet.

– Vi har svårt att komma åt försäljarna, säger Björn Dahlén, djurskyddschef på Jordbruksverket.

Nu i höst har dock Konsumentverket tagit itu med marknadsföringen av både stackel- och elhalsband.

Men när det gäller Commander Collar, ett stackel-liknande halsband i hårdplast, har myndigheternas försök att stoppa försäljningen helt gått i stå:

– Det måste till en ändring i regelverket för att vi ska kunna agera mot Commander Collar, säger Björn Dahlén.

TEXT EVA AXELSSON

farliga halsband

Förbjudna elhalsband säljs fritt

Trots att elhalsband är förbjudna att använda i Sverige saluförs sex olika modeller på www.elhalsband.com.

– Vi säljer ett 40-tal varje månad, säger mannen bakom hemsidan när tidningen Djur-skyddet ringer upp och utger sig för att vara hundägare och spekulant på ett elhalsband alternativt en osynlig hundgård.

Att använda elhalsband som ger hunden elektriska stötar är förbjudet i Sverige. Men från hemsidan elhalsband.com kan både elhalsband, elektriska antiskallhalsband och osynliga hundgårdar beställas. Elhalsbandet, som på hemsidan kallas "dressyrhalsband" manövreras med en fjärrkontroll. Via kontrollens knapp sänds elektriska stötar till halsbandet för att hunden ska göra som föraren vill. Antiskallhalsbandet bygger också på elektricitet. Enligt hemsidan känner halsbandet av vibrationerna i hundens struphuvud vid skällande – och ger då ifrån sig en strömstöt.

OSYNLIG HUNDGÅRD innebär att en slinga grävs ned i marken. Slingan fungerar sedan som en radiosändare till ett elhalsband på hundens hals. Om hunden kommer för nära slingan ger halsbandet elektriska stötar rakt in i hundens hals. Samtliga produkter är förbjudna att använda i Sverige, vilket också påpekas på hemsidan.

– Men det finns bara ett enda fall då någon åkt dit och dömts, säger den småländske företagare som ligger bakom elhalsband.com när vi frågar om man

vågar använda sig av hans produkter.

– Det var ett hundpensionat som satt antiskallhalsband på en hund. Hans husse och matte kom en timme tidigare än avtalat för att hämta honom och då hade han bandet på sig. De anmälde kvinnan som hade pensionatet och hon blev dömd. Men det är det enda som hänt.

Så man behöver inte vara rädd för att polisen ska komma?

– Nej, det är bara om du får en anmälan på dig som de måste kolla. Om man har grannar som inte är snälla kan det ju hända att de anmäler.

Är man bara ute efter att ha koll på hunden anser han att en osynlig hundgård är den lämpligaste investeringen.

– Men man måste ändå träna och visa hunden var den får gå och inte gå så att den vet var signalen börjar och slutar. Man behöver inte ens gräva ned slingan, det räcker att hacka lite med trädgårds-spaden, viktigast är att veta var den ligger så att man inte kör av den med gräsklipparen.

ETT "DRESSYRHALS BAND" kräver, enligt elhalsband.com, en aktivare hundförare.

– Det är mer till för lydnadsträning. Och ger alltså hunden elstötar?

– Ja, men styrkan är justerbar. Är det inte mer än ett myggbett så bryr sig inte hunden. Men högsta strömmen är rejält obehaglig. Strömstyrkan är ungefär densamma som ett kostängsel. Men det där får man anpassa efter hunden.

Är det många som beställer halsband?

– Ja, nog säljer vi 40 i månaden, alltid.

Att sälja, äga eller köpa halsbanden är inte olagligt, men däremot är det olagligt att använda dem på djur. Därför säljer elhalsbandet.com även en specialsydd

"Högsta strömmen är rejält obehaglig. Strömstyrkan är ungefär densamma som ett kostängsel.", berättar försäljaren på elhalsband.com.

scarf som döljer elhalsbandet. "Passar alla dressyrhalsband och även antiskallhalsbanden samt halsbanden till osynlig hundgård" står det på hemsidan.

ELSHALS BAND.COM tycker att jag ska skaffa mig en produkt som är en kombination av osynlig hundgård och elhalsband.

– Den är lite dyrare, men då har du å andra sidan möjlighet att både träna lydnad och hålla koll på hunden så att den inte sticker hemifrån.

Elhalsbanden kostar mellan 2 195 och 4 695 kronor beroende på räckvidd och strömstyrka. Med det billigaste kan hunden tilldelas elstötar på 100 meters avstånd, med det dyraste är maxströmmen högre och räckvidden 1,6 kilometer.

Antiskallhalsbandet "för att stoppa okynnesskällande" kostar 1995 kronor och den osynliga hundgården 3 496 kronor. ■

Stackelliknande halsband i plast

Myndigheterna kommer inte åt hundhalsbandet Commander Collar som har stora likheter med stackelhalsband men är tillverkat i plast.

– Vi hamnade i ett konstigt läge och till slut kände vi oss inmålade i ett hörn, där diskussionen kom att handla om hur ordet ”tagg” ska definieras, säger Björn Dahlé, djurskyddschef på Jordbruksverket.

Halsbandet Perfect Dog/Commander Collar består av en länk med plasttaggar riktade inåt. När halsbandet dras åt trycks taggarna in i hundens hals. Halsbandet marknadsförs och säljs via en sida på internet. Tidigare annonserades halsbandet även via reklamslag i TV, men för ett år sedan stoppades reklamen sedan TV4:s tittarombudsman uppmärksammats på det oetiska hundhalsbandet.

En namninsamling mot Commander Collar avslutades så sent som i juli i år.

MEN SEDAN har ärendet gått i stå och Björn Dahlé kan just nu inte se hur Jordbruksverket ska kunna komma vidare:

– Försäljaren började fråga oss hur mycket av plasttaggarna som behövde filas ned för att halsbandet skulle vara OK. Det blev en helt absurd diskussion till slut. För egentligen är det kanske inte taggarna som har störst effekt på hundens hals – utan snarare mellanlänkarna.

Vi kunde inte säga att halsbandet måste förbjudas, för egentligen handlar det om hur man använder det. Commander Collar är

inte förbjudet, men heller inte godkänt av oss.

Jordbruksverket har helt enkelt kommit fram till att Commander Collar inte är ett stackelhalsband i ordets rätta bemärkelse.

– I och med det har vi egentligen sagt vårt och Commander Collar är inte längre något ärende hos oss. Det måste till en ändring i regelverket om vi ska kunna agera mot Commander Collar.

BJÖRN DAHLÉN säger att det egentligen skulle behövas en vetenskaplig utredning om vad den här typen av halsband innebär för hunden.

– Man kan vara elak mot ett djur på så många olika sätt, även med sådant som inte är förbjudet. Stryphalsband, som ju är godkända, kan vara förfärliga. Ytterst handlar det alltid om hur föraren hantlar hunden.

Elhalsband och stackelhalsband är förbjudna att användas. Den som marknadsför och säljer bryter mot god marknadsföringssed och kan förbjudas att fortsätta med detta.

– Det har hänt att elhalsband sålts på Blocket. När vi hör av oss tas annonserna bort. Men att komma åt försäljare med egen hemsida är svårare. ■

FAKTA Commander Collar

Commander Collar är tillverkat i hårdplast med stackelliknande taggar vända in mot hundens hals.

Halsbandet marknadsförs på internet av ett postorderföretag med säte i Skurup. Halsbandet uppges vara framtaget av en Don Sullivan, djurtränare med egen TV-show i Kanada. Halsbandet levereras med en DVD-film som visar hur halsbandet och en tillhörande lina ska användas. Bland annat uppmanas hundägaren att alltid hålla hunden i halsband och lina, även inomhus. På DVD:n påstås att plasttaggarna fostrar hunden på samma sätt som en hundmamma fostrar valparna genom att bita dem i nackskinnet.

Enkelt att handla olagligt

Vem som helst kan skicka efter ett stackelhalsband med taggar i metall från hemsidan Dog Security trots att de är förbjudna i Sverige.

”Enligt Jordbruksverkets föreskrifter får stackelhalsband inte användas” står det visserligen som brasklapp intill de sex olika typerna av stackelhalsband som marknadsförs på sidan – men sedan är det bara att klicka och lägga stackelhalsbandet i varukorgen.

Dog Security, med adress utanför Malmö, påstår sig vara leverantörer till svenska, norska och finska polisen samt till amerikanska kennlar och

hundskolor. På Dog Securitys hemsida säljs också lösa stackellänkar, munkorgar, skyddsärmar och kamprullar avsedda ”för träning av jakt- och kamplust”.

Företagaren bakom Dog Security AB står bakom inte mindre än ytterligare sex bolag, varav ett säljer attiraljer till hembryggning av vin och öl och även marknadsför en hembränningsapparat. Den allra senaste hemsidan för försäljning som mannen bakom Dog Security satt upp marknadsför ett rengöringsmedel kallat Smittstopp som uppges förhindra spridning av svininfluensa.

Vad säger Konsumentverket?

Både Elhalsband.com och Dog Security AB är pågående ärenden hos Konsumentverket.

– Vi har skrivit brev till båda företagen och påpekat att deras hemsidor strider mot god marknadsförings-sed, säger Cecilia Norlander, jurist på Konsumentverket i Karlstad.

På Dog Securitys hemsida marknadsförs och säljs stackelhalsband som är förbjudna att använda i Sverige. I mitten av september 2009 skickade Konsumentverket ett påpekande till Dog Security AB om att marknadsföringen av stackelhalsband strider mot god affärssed och är att anse som otillbörlig.

– Den som läser Dog Securitys hemsida får intryck av att produkterna är lagliga att använda, säger Cecilia Norlander. Det betyder att den som köper halsbandet också riskerar att använda det - och därmed begå ett lagbrott.

Stackel – inte förbjudet att sälja

I sitt svar, som kom in till Konsumentverket den 9 oktober, försvarar sig Dog Security med att stackel inte är förbjudet

att sälja och att det förekommer att ”stackel används med trubborna utåt, till exempel till skydd mot rovdjur på jakthundar och vid vildsvinsjakt.” Dessutom påstår sig Dog Security enbart sälja stackel till yrkesfolk – trots att det i Sverige är förbjudet att använda stackelhalsband även vid yrkesmässig träning av hundar.

Köp av elhalsband kan leda till lagbrott

Också Elhalsband.com är ett pågående ärende hos Konsumentverket. Hemsidan Elhalsband.com marknadsför och säljer elhalsband med fjärrkontroll, antiskallhalsband och s.k. osynliga hundgårdar, allt förbjudet att använda i Jordbruksverkets föreskrifter.

”Enligt 15§ i djurskyddsförordningen får utrustning eller anordning som ger djur en elektrisk stöt i avsikt att styra deras beteende inte användas” skrev Cecilia Norlander i det brev som Konsumentverket skickade till Elhalsband.com i slutet av september.

”Konsumentverket anser att er marknadsföring av elhalsband och ’osynliga stängsel’ medför risk att de används på hundar vilket innebär att mottagaren av marknadsföringen skulle komma att

begå lagbrott.” Elhalsband.com förväntas komma in med svar senast den 28 oktober.

Flera anmälningar mot halsbanden

Konsumentverket beslutade att ta upp både Dog Security AB och Elhalsband.com sedan ett antal anmälningar under en längre tid kommit in mot båda företagen.

– Anmälningarna ses som underlag. Får vi in ett visst antal bedömer vi att det kommer att drabba ganska många konsumenter. Då gör vi ett ärende av det och tar upp frågan med företaget, säger Cecilia Norlander.

Men för att Konsumentverket ska agera krävs att det som marknadsförs är förbjudet att använda.

Flera anmälningar har kommit in också mot plasthalsbandet Commander Collar.

– Det är dock inget pågående ärende. För att det ska bli det krävs att Jordbruksverket anser att det är ett stackelhalsband. Hittills har Commander Collar inte omfattats av förbudsföreskrifterna. Därför har vi heller inte kunnat agera, säger Cecilia Norlander. ■

Vad kan Konsumentverket göra?

Om ett företag inte frivilligt går med på att ändra sin marknadsföring har Konsumentverket olika möjligheter att ta till rättsliga åtgärder.

Ett första steg kan vara ett vitesföreläggande. Om produkten fortsätter att säljas trots att Konsumentverket påpekat att det är olagligt tvingas företaget att betala vite.

Konsumentverket kan också gå vidare och stämma företaget i marknadsdomstolen.

